

Handläggare: Leif Kananen
Telefon: 508 14 171

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Granskning av äldreomsorgen i Enskede-Årsta stadsdelsnämnd 2007

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet åberopas som svar till äldrenämnden.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Äldreomsorgschef

Sammanfattning

Äldreomsorgsinspektören har granskat all utförd äldreomsorg samt beställarorganisationen inom Enskede-Årsta stadsdelsnämnd under perioden april 2006 till mars 2007. Föregående granskning genomfördes 1999 då Enskede och Årsta var två separata stadsdelsnämnder.

Äldreförvaltningen framhåller som positiva synpunkterna bland annat att

- de boende får individuellt anpassad omsorg
- stadsdelen har satsat stort på dagverksamheter vilket uppskattas mycket både av de äldre och av deras anhöriga
- flera projekt pågår i stadsdelen, både för personalen och de äldre
- kvaliteten på biståndshandläggarnas utredningarna höll hög standard och gav bra underlag för biståndsbeslut.

Äldreförvaltningen riktar dock i sin rapport bland annat kritik för brister när det gäller bemanning och social dokumentation.

Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan, vissa delar har redan åtgärdats, arbetet med övriga punkter pågår. Uppföljning kommer att ske i början av december månad 2007 genom att berörd enhetschef återrapporterar vidtagna åtgärder.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom äldreomsorgsavdelningen.

Bakgrund

Äldreomsorgsinspektören har granskat all utförd äldreomsorg samt beställarorganisationen inom Enskede-Årsta stadsdelsnämnd under perioden april 2006 till mars 2007. Föregående granskning genomfördes 1999 då Enskede och Årsta var två separata stadsdelsnämnder.

Med utgångspunkt från stadens mål och gällande lagstiftning har samtal förts med stadsdelsförvaltningens ledning, enhetschefer, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och biståndshandläggare. Brukarnas synpunkter har inhämtats genom samtal med pensionärer, närstående och representanter för pensionärsorganisationer.

Hos utförarna har inspektören träffat olika personalgrupper, deltagit i olika aktiviteter och gått igenom dokumentation och uppföljningsmaterial. Personalgruppernas arbete har följts genom deltagande observationer under minst en hel dag på respektive enhet. Besöken gjordes under veckans alla dagar och vid olika tidpunkter.

Efter avslutad granskning har enhetscheferna fått en muntlig återkoppling. Under arbetets gång har viss återkoppling skett direkt om behov så funnits. De flesta granskningsbesök har varit anmälda i förväg.

Beställarorganisationen har granskats genom dels intervjuer med enhetschef och biståndshandläggare, dels en genomgång av arbetsrelaterade dokument. Granskning har skett av ett stort antal akter med beslut om hemtjänst och särskilt boende. Det är endast handlägningsprocessen som granskats; ingen värdering har skett huruvida biståndshandläggarna har fattat rätt beslut utifrån den äldres ansökan. Efter avslutad aktgranskning har biståndshandläggarna fått en muntlig återkoppling med redovisning av resultat.

Granskningen i sin helhet avslutas med en skriftlig rapport som överlämnas till stadsdelsnämnden, äldrenämnden, äldrenämndens pensionärsråd och till äldrenämndens handikappråd. Stadsdelsnämnden fattar beslut om eventuella åtgärder. Rapporten har sänts till stadsdelsdirektör, äldreomsorgschef samt enhetschefer inom äldreomsorgen som haft möjlighet att faktakontrollera den.

Sammanfattning av genomförd granskning

Äldreförvaltningen framhåller som positiva synpunkterna bland annat att

- de boende får individuellt anpassad omsorg
- stadsdelen har satsat stort på dagverksamheter vilket uppskattas mycket både av de äldre och av deras anhöriga
- flera projekt pågår i stadsdelen, både för personalen och de äldre
- kvaliteten på biståndshandläggarnas utredningar höll hög standard och gav bra underlag för biståndsbeslut.

Väl fungerande verksamheter

Inom äldreomsorgen finns ett antal verksamheter som fungerar bra och bör lyftas fram som goda exempel.

- Dagverksamheterna har generellt en mycket bra verksamhet även om dokumentationen behöver utvecklas. Det är en bra avvägning mellan de biståndsbedömda dagvårdsverksamheterna för dementa och de socialt inriktade öppna verksamheterna. Även den biståndsbedömda sociala dagverksamheten fyller en viktig funktion.
- Skogsgläntans vård- och omsorgsboende med sina fyra gruppboenden där personalen lagar all mat och bakar till de äldre. De boende har en meningsfull vardag med utvistelser, sång, musik och utflykter.
- Tussmötegårdens demensboende är en av de enheter som några dagar i veckan har en realistisk bemanning som gör att de äldre på enheten får en meningsfull vardag.
- Stadsdelens satsning på projekten Språnget och Årstaprojektet.
- Enskede Nya servicehus bedriver en väl fungerande verksamhet som satsar på både dagverksamheter och insatser kring mat för äldre.

Äldreförvaltningen riktar dock i sin rapport bland annat kritik för brister när det gäller bemanning och social dokumentation.

Verksamheter som är i behov av utveckling

Hemtjänsten bedrivs på ett mycket traditionellt arbets sätt och skulle må väl av lite vitalisering för de äldres skull. Det har varit stor omsättning på enhetschefer inom hemtjänstverksamheten.

Att släppa in någon i sitt hem som förfogar över nycklar till den egna lägenheten känns svårt för många äldre och det krävs att ledningen kan garantera absolut säkerhet för hur nycklar förvaras.

En annan fråga som det är lätt att underskatta i hemtjänsten är den äldres önskan om kontinuitet. De vill i förväg veta om det blir förändringar i tid eller om det kommer någon annan person än som tidigare bestämts.

Många äldre som bor kvar i eget boende och får hjälp ett flertal gånger om dagen uppger att de känner sig mycket isolerade och tycker att de får liten eller ingen intellektuell stimulans.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan, vissa delar har redan åtgärdats, arbetet med övriga punkter pågår. Uppföljning kommer att ske i början av december månad 2007 genom att berörd enhetschef återrapporterar vidtagna åtgärder.

Enheten för biståndshandläggning och beställning

Sammanfattande synpunkter

- Biståndshandläggarna är indelade i två basgrupper som handlägger ärenden inom ett geografiskt område och har enhetliga rutiner och gemensamma arbetsformer.
- Handläggarna träffar alla personer de handlägger minst en gång per år vid ny/omprövning eller uppföljningar av insatser.
- De flesta ansökningar var skriftliga, 91 %, och undertecknade av sökande eller av ställföreträdare.
- Kvaliteten på utredningarna höll hög standard och gav bra underlag för biståndsbeslut. Handläggarna skickar alltid både utredning och beslut till sökande.

Utförare av hemtjänst

Sammanfattande synpunkter

- De äldre är mycket nöjda med det personliga mötet med vårdpersonalen som de säger är snälla och vänliga och oftast kompetenta.
- Stadsdelen har satsat stort på dagverksamheter vilket uppskattas mycket både av de äldre och av deras anhöriga.
- Flera projekt pågår i stadsdelen, både för personal och äldre.
- Flera av de äldre är missnöjda med att det inte finns tillräckligt med planeringsstruktur vilket medför att det kommer fler personer till deras hem än vad som är nödvändigt.
- Dokumentationen på de olika enheterna behöver utvecklas. Enheterna kommer att införa ett nytt dokumentationssystem under hösten 2006- våren 2007.
- Enheterna har ofta bytt arbetsledare.

Åtgärd och tidsplan:

Missnöjet med planeringsstrukturen kommer åtgärdas genom att flera enheter kommer använda sig av planeringssystemet LAPS-care under hösten. De kommer lägga in personalen i LAPS-care utifrån kontaktmannaskapet för att öka kontinuiteten hos de äldre. För att utveckla dokumentationen kommer personalen under hösten 2007 dokumentera enligt Stockholm stads dokumentationssystem, Para SoL. Personalen har haft datautbildning samt fått utbildning i Para SoL.

Chefsomsättningen har främst varit hög inom Årsta hemtjänst. Nuvarande enhetschef har som mål att verksamheten får en ”nystart”. Personalen har tydligt sagt att det känns bra att gå till jobbet. Personalen uppger att de känner att enheten har förändrats till det bättre, de upplever att enheten börjar ta form när det gäller rutiner.

Utförare inom särskilda boendeformer

Enskededalens vård- och omsorgsboende

Sammanfattande synpunkter

- Servicehuset har haft många chefsbyten under de senaste 10 åren.
- Det är periodvis hög korttidsfrånvaro i servicehuset, speciellt under helgerna.
- Servicehusets restaurang är stängd under helgerna.
- Två olika dokumentationssystem används i servicehuset. Ett enhetligt system bör införas.

Åtgärd och tidsplan:

Servicehuset har haft många chefsbyten och korttidsfrånvaron är periodvis hög. Detta åtgärdas genom att enhetschef och biträdande enhetschefer nu finns på plats i det dagliga arbetet och kan följa upp korttidsfrånvaron samt genom att enhetschef och biträdande enhetschefer ska få stöd från personalavdelningen och biträdande avdelningschefer. Servicehusets restaurang är stängd men de boende får sina måltider tillgodosedda veckan alla dagar dels i hemmet, dels genom måltider i våningsmatsalar och dels genom att måltider erbjuds inom den öppna dagverksamheten "Knuten".

För att utveckla dokumentationen och använda ett enhetligt system kommer personalen under hösten 2007 dokumentera enligt Stockholm stads dokumentationssystem, Para SoL. Personalen har haft datautbildning samt fått utbildning i Para SoL.

Åsens vård- och omsorgsboende

Sammanfattande synpunkter

- För att underlätta för personalen i det dagliga arbetet bör personsökare införskaffas så att alla som är i tjänst har varsin.
- Det är många gånger svårt att anpassa vården både till de som bor på Åsens vård- och omsorgsboende på grund av att de har fysiska funktionsnedsättningar och till dem som har en demenssjukdom.

Åtgärd och tidsplan:

Åsens vård- och omsorgsboende avvecklas under året bland annat på grund av problematiken med för trånga hygienutrymmen och för många boende med demensproblematik tillsammans med boende med fysiska funktionsnedsättningar.

Skogsgläntans vård- och omsorgsboende

Sammanfattande synpunkter

- En nattpersonal är stationär på varje boendenhet med sju eller åtta boende.
- Personalen tillagar all mat och bakar både kaffe- och matbröd.
- De boende får individuellt anpassad omsorg.
- Den sociala dokumentationen fungerar till stora delar bra.

Stureby vård- och omsorgsboende

Sammanfattande synpunkter

- En kaloririk "sängfösare" serveras till de äldre innan de lägger sig för natten.
- Bemanningen på enheten är låg, speciellt under eftermiddagar och kvällar.
- Dokumentationen ska förvaras säkert.

Åtgärd och tidsplan:

Bemanningen är enligt äldreinspektören låg speciellt under eftermiddagar och kvällar men förvaltningen bedömer att den är i enlighet med de behov och förutsättningar som finns inom enheten.

Förvaringen av dokumentation ses över på alla avdelningar och en säker förvaring säkerställs. Åtgärderna pågår nu och under hösten 2007.

Tussmöttegårdens vård- och omsorgsboende

Sammanfattande synpunkter

- Enheten har sju aktivitetsombud, en per grupp som bland annat ordnar caféverksamhet, odlingslotter, filmvisning och pubkvällar för boende och anhöriga. Förutsättningar att komma ut finns i alla grupper.
- Det är svårt att följa dokumentationen som ofta är knapphändig och ibland saknar årtal.

Åtgärd och tidsplan:

Ytterligare en utbildning för fyra handledare genomförs i september 2007 för att höja kompetensen inom dokumentation. ParaSoL utbildning för all omvårdnadspersonal sker under hösten 2007 innebärande en repetition av hur man dokumenterar. Dokumentation är en stående punkt på frukostmöten, arbetsplatsmöten och andra lämpliga forum.

Årsta vård- och omsorgsboende

Sammanfattande synpunkter

- Demensdagvården fungerar mycket bra.
- Demensvården är bitvis mycket utvecklad.

Enskede nya servicehus

Sammanfattande synpunkter

- Servicehuset har en trevlig öppen dagverksamhet som serverar middag till dem som är i behov av gemenskap under måltiderna.
- Servicehuset har alltid full bemanning.
- För att få anställning i servicehuset krävs utbildning till undersköterska eller vårdbiträde. I undantagsfall kan personal med lång erfarenhet, utan utbildning anställas.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att rapporten godkänns och återopas som svar till äldrenämnden.

Bilagor

- Granskning av äldreomsorgen 2007, Enskede-Årsta stadsdelsnämnd, dnr 600-263/2007